

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 7. zvezka.

Mesec oktober. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.	
Sedmi dan	193.
Življenje častitljive Marije Krescencije Kavfbajrenske.	
VIII. pogl. Njeno nadaljno redovno življenje	198.
O angeljih (Dalje).	206.
Življenje častitljivega Simona Filipovića, Bošnjaka (Dalje).	210.
O shodu tretjega reda v Rimu	218.
Na Kitajskem	220.
Neketere spremembe v naši kranjski redovni provinci	220.
Drobtinice	221.
Priporočilo v molitev	223.
Zahvala za vslišano molitev	224.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1900.

Knjižne novosti.

Slovenski pravopis. Sestavil Fr. Levec, c. kr. profesor itd. (Dalje).

Za naše dokazovanje se mi zdi potrebno, da se pri navedenih primerih še nekoliko pomudimo. Vgovarjati bi se vtegnilo namreč, da Pleteršnik ne pozna oblik „fljašter, gljajt, gljajštati, ljadljec“ itd., temuč le „flašter, glajt, glajštati“, in v resnici piše nam vedno ljubi gospod M. „s Plešivca za Dunajem,“ da govore na Goriškem v primerih kaker „lulka, tal, ladêlc, lajbêlc, blatêlc, leštati, gleštati“ itd. „čisti „l“ brez ljvkanja.“ — Jaz živim tu že 30. leto, pa moram tudi sam reči, da na Goriškem še nisem slišal izreke „ljadljec“ niti „fljašter, gljajt“ in „gljajštati“ in „ljajštati“, celo „ljuljka“ ne. Poslednje bi se vtegnilo slišati na Gorenjskem, koder je glas „lj“ še dobro ohranjen, najde se pa tudi v hervaških slovarjih, je torej brez dvojbe prava in živa beseda. One z „lj“ pred *a* pa sem slišal vse v svojem domačem narečju tam dolu v Abderi, in prepričan sem, da se je nekedaj po našem Slovenskem sploh tako govorilo. Ker so imeli namreč v domačih besedah pred *a* le *l* ali *l'*, ne pa tudi *l*, tudi v izposojenih niso mogli drugači, kaker da so nadomestili *l* z *l* ali *l'*. Pozneje pa je mogel iz *l'* in pred samoglasniki tudi iz *l* zopet nastati „čisti“ *l*. V neketerih dialektih na Goriškem se je zgodilo oboje. Jaz ko „puščavnik“ ne morem reči, da poznam kterege izmed raznih teh dialektov, vender verujem, kar terdi gosp. M., le glede njegovega. Glede drugih sem iskal pojasnila v pisanih in tiskanih viših, koliker so mi dostopni, in našel sem v znani razpravi dr. Štreklja o morfologiji njegovega domačega narečja, da se tudi na srednjem goriškem Krasu ne pravi „ljuljka“, temuč „lunka“, pač pa se pravi *tál'*, t. j. „talj“, in tako skoraj sploh v podobnih primerih: *cił'*, *hmèl'*, *fùl'k* (Volk), *prefèl'k* (Befehl), *wùòl'p* (Wölbung), *wobril'* (April), *fèl'čar* (Feldscher), *mił'har* (Melchior); *gol'dinar* (zraven: gondinar) itd.; tudi končnica *-l'* in *-l'c* ima topljen *l'*: *kráncł'*, *rábl'*, *tépl'*, *fiérkl'c*, *púšl'c*, *škrátł'c* itd. In tako se je nekedaj govorilo brez dvojbe ne le po vsem Goriškem, temuč po vsem našem Slovenskem. Valjavec (Prinos 2., str. 132) navaja iz kajkavske knjižice, natisnjene l. 1651, besedo „žakljec“, ki je spomina vredna tudi zaradi *e*, ki stoji za *lj*, ne pred njim. Iz drugega vira navaja tudi kajkavsko obliko „žaklec“. Tudi tamkajšni stari pisavci torej prav kaker naši niso dosledno zaznamenjevali topljenega *l'*. Pri nas mu je dal pravico še le Kopitar. Temu je pač to krivo, ker je srednjemu *l* tako blizu, da ga je težko ločiti od njega; kateri ga dobro govore, ga ločijo, kaker se mi je reklo, bolj s čutom v ustih ko z ušesom. Celo jako natančna Štrekljeva pisava nekaj malega omahuje: „král“ pa „kralzł“, „pál'čowna“ pa „pálčji“, „štikl'c“ pa „rřéklc“. V mnogih naših narečjih pa se topljeni *l'* zlasti na koncu čisto nič ne razloči od srednjega *l*. Zato smo se učili v slavni Abderi pri gosp. Raktelju nekako pred 48 leti: Keder se na koncu besede sliši *l*, se piše *lj*: „kášelj, kralj, kožélj“; sam *l* se piše na koncu namestu *v*, če se *l* pokaže, ko se beseda podaljša: „dal“, ker se pravi „dala“, „delil“, ker „delila“, „molil“, ker „molila“. — V resnici srednjega *l* v domačih besedah na koncu prav za

CVETJE

Z VERTOV SVETEGA FRANČIŠKA.

XVIII. tečaj.

✻ V Gorici 1900 ✻

7. zvezek.

Mesec oktober.

Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

(Posnel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Sedmi dan.

Kako je sv. Frančišek Boga goreče ljubil.

1.

Perva in naj poglobitnejša zapoved, ki jo je Bog v starem testamentu dal in v novem ponovil, je ta: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz celega svojega serca, s celo svojo dušo in iz vseh svojih moči“. Sv. Avguštin te besede tako razlaga, da ima človek Boga tako ljubiti, da ne bo ničesar v njemu, kar bi se sè vso močjo ne obračalo k Bogu. Sveta Serafina od Karmela pravi: „Kaj je bilo potrebno, o moj Bog in moj Gospod, da si nam dal zapoved, da te imamo ljubiti? Ali nisi ti vse ljubezni vreden zavoljo tvojih neskončnih popolnosti?... Ali ne zaslužiš vse naše ljubezni zavoljo ljubezni, s katero si nas od vekomaj ljubil?.... Ali

je mogoče, da bi gdo bil, ki bi tebe ne ljubil?“ ... In prav je storila svetnica, da je tako vskliknila; tudi mi bi tako govorili, ke bi njej enako sveti bili. Človek kako stvar ljubi ali zavoljo nje same, ker je že sama ob sebi ljubezni vredna, ali pa zavoljo samega sebe, ker mu kako korist obeta. Perva ljubezen je prava, popolna ljubezen, druga pa je bolj samopridna in zavoljo tega nepopolna. Kaj pa je bolj naše ljubezni vredno, kaker Bog, bodi si že glede njega samega ali glede nas? On je vsegamogočen, je nad vse moder, je neskončno dober, večni, neskončno lep in svet, tako da presega vso našo domišljijo, ves naš zapopadek; z eno besedo, on je edino dobro, največe dobro. Če tudi v stvareh kaj dobrega najdemo, je vendar vse to le senca proti tisti dobroti, ki je resnična le v Bogu. Glede nas samih pa je Bog naš stvarnik, naš odrešenik, naš posvečevavec, naš ohranitelj, naše večno plačilo, kratko — naše vse. Ako bi nam le za en trenutek odtegnil svojo roko, bi se v tistem trenutku v nič pogreznili. Vse stvari, ki so okolu nas, nam po svoje naznanjajo njegovo veličastvo in neskončne dobrote, ki smo jih od njega prejeli. Ker je človeku že prirojeno, da po dobrem hrepeni, tedaj bi moral vse svoje misli in želje, celo svoje serce le na Boga obračati, ker je le on sam, ki ga more v resnici srečnega storiti. Nikjer drugje ni v stanu najti prave sreče, kaker pravi sv. Avguštin: „Mi, o Gospod, smo za te vstvarjeni, in naše serce je nemirno, dokler v tebi ne počiva“.

2.

Kako je sv. Frančišek goreče Boga ljubil, pravi sv. Bonaventura, to je težko dopovedati; on se je po svojem spreobrnjenju popolnoma svetu odpovedal, ž njim kaker tudi z ljudmi ni imel več nobenega opravka, in zdelo se je, da bolj v nebesih živi, kaker pa na zemlji. Njegovo spoznanje je bilo od večne luči razsvetljeno, njegovo voljo je božja milost vodila in zavoljo tega je naravnost do Boga hitel

kaker do svojega središča. Ljubezen do Boga ga je tako vnemala, kaker ogenj vnema žerjavico. Dovolj mu je bilo slišati o ljubezni Božji, in že je bil ves razven sebe, poln ognja, poln ljubezni. Da bi se v tej ljubezni vedno bolj uril in spopolnjeval, se je posluževal božjega stvarjenja, v katerem je kaker v zercalu gledal božjo vsegamogočnost, njegovo neskončno lepoto in modrost. Božje stvari so mu bile kaker stopnjice, po katerih se je vedno bolj bližal Bogu, ki jih je vstvaril; iz njih je kaker iz bistrega studenca zajemal neskončno sladkost in neskončno dobroto Božjo, kateri je vse pripisaval, in zavoljo tega je vse stvari vabil, da naj ljubijo in hvalijo svojega stvarnika. Odpovedal se je bil že vsemu, kar je na svetu imel ali bi bil mogel imeti, drugega mu ni ostajalo, kaker duša in telo in tudi to dvoje je popolnoma Bogu daroval. Svoje telo je daroval z nepretergano pokoro, svojo dušo pa s hrepenenjem za Boga svoje življenje dati, kaker ga je on za nas dal. Tako ljubezen tudi v drugih užgati, je bila njegova naj toplejša želja; vsled tega je naj rajši govoril svojim bratom o ljubezni; ž njo jih je spodbujal k čednosti in terpljenju. Tej njegovi ljubezni moramo pripisovati, da je bil tako pogostokrat v Boga zamaknjen, da je v zamaknjenju z Jezusom in Marijo občeval, in celo kaker pravi sv. Frančišek Saleški tudi njegova smert je sledila iz te njegove neizmerne ljubezni. Ni se torej čuditi, da je večkrat izgovarjal sledeče besede: „Moj Bog, ti si vse moje in edino dobro! o človeška slepota, ki ne ljubi studenca vse ljubezni!“ Ta njegova ljubezen mu je pridobila tudi prelepi priimek „serafinski,“ ki ga je podedoval po njem celo tudi njegov red.

3.

Mi tedaj, bratje in sestre, smo sinovi in hčere tega serafinskega očeta in vzroka imamo dovolj zavoljo te časti Bogu se zahvaliti. Ali pa tudi posnemamo svojega očeta v ljubezni, s katero je on Boga ljubil? Res da je taka nad

vse goreča ljubezen le redkim podeljena, pa ali ljubimo Boga vsaj tolikanj, koliker on od nas po vsi pravici zahtevati more, da ga ljubimo bolj, kaker vsako stvar, ali ga ljubimo zlasti s tem, da se skerbno vsakega greha varujemo, da se greha, s katerim bi ga žalili, bolj bojimo, kaker vsacega družega zla?... Kaj nam na to odgovarja naša vest, kaj naše serce? O kako se moramo pač sramovati, ako hočemo glede tega resnični biti! Naše serce je malo da ne merzlo v tej ljubezni! Pa če nam ljubezni primanjkuje, kaj smo potem pred Božjim obličjem? Poslušajmo, kaj piše sv. apostelj Pavel: „Ke bi jaz govoril vse človeške jezike in angeljske, ljubezni bi pa ne imel, sem kaker doneča ruda in zvoneč zvonec. In ke bi imel dar prerokovanja in bi imel vse spoznanje in učenost, in ke bi imel toliko vero, da bi hribe prestavljal, če pa nimam ljubezni, nič nisem. In ke bi mej vboge razdelil vse premoženje in bi dal svoje telo, da bi zgorelo, ljubezni bi pa ne imel, mi nič ne pomaga“. Ravno tako je neki krat sv. Frančišek govoril bratu Leonu, da bi v njemu vnel žar ljubezni do Boga. Zbudimo se torej tudi mi iz globokega spanja, ker drugače bo to spanje postalo smertno, kaker nas opominja sv. Duh po aposteljnu sv. Janezu, kjer pravi: „Kedor ne ljubi, je mertev!“ Če nam naša slabost brani Boga ljubiti s popolno ljubeznijo, ljubimo ga vsaj z nepopolno in koliker nam je le mogoče. Spominjajmo se neštevilnih dobrot, ki smo jih od njega že prejeli, še posebno pa te, da nas je poklical k posnemanju našega serafinskega očeta in da nam je obljubil večno plačilo, večno nebeško srečo. Ako le nimamo kamnitega serca, gotovo bomo ljubili svojega Boga, ki nas je tolikanj ljubil, ki nas še ljubi in nas bo ljubil na večno!

Zgled.

Mej mnogimi dogodki, iz katerih bi mogli spoznati gorečo ljubezen svetega Frančiška, naj navedemo le sledečega.

Sv. Klara, njegova pervorojena hči v Jezusu Kristusu, je zelo želela, da bi smela vsaj enkrat obiskati svetišče sv. Marije Angeljske in se tam sè svetim očetom Frančiškom pogovarjati o božjih rečeh. Od kar je bila namreč svet zapustila ter se v samostan svetega Damijana zaperla, ni nigdar več prestopila praga tega samostana. Večkrat je torej po drugih prosila sv. Frančiška, da bi ji to dušno tolažbo dovolil, pa on je ni hotel vslišati. Ko so ga pa tudi še drugi bratje za to nadlegovali in prosili, je naposled vendar le dovolil in na določen dan je odposlal neketere svojih bratov k sv. Damijanu, da bi sestro Klaro k njemu spremili. Ko je sv. Klara spremljana od ene svojih sester in od njenih bratov prišla k sv. Mariji Angeljski, je tam najpervo presveto Devico pozdravila, in ko je cerkev in samostan ogledala, jo je sv. Frančišek tudi povabil, da bi ž njim obedovala. Preden pa so kaj zavžili, je sv. Frančišek govoril o tem, kar se mu je najbolj dopadlo in kar je vedel, da je tudi sv. Klari najljubše, namreč o ljubezni do Boga in o Božjih rečeh. Ko sta se tako pogovarjala in v ljubezni do Boga vnemala, sta se obadva na enkrat zameknila. Ljudje pa, ki so bili zunaj samostana v Asizu in okolici, so zapačili, da je bil samostan, cerkev in bližnji gozd ves v plamenu in hiteli so od vseh strani vkupaj, da bi ogenj pogasili. Pa glej čudo! Ko so tja prišli, ni bilo nobenega znamenja kakega pogorišča, in ko so v samostan stopili, so videli sv. Frančiška in sv. Klaro v zamaknjenju in zdelo se je, kaker bi bila že v nebesih.

Zdaj so spoznali, od kod je prihajal tisti nebeški ognjeni žar, da ni bil namreč nič družega, kaker ogenj svetega Duha, ki je gorel v srcih teh dveh presrečnih. Ko sta čez nekaj časa zopet sama k sebi prišla, sta se tako nasitena čutila od te nebeške jedi, da nista marala za pozemeljsko jed, ki je za nja pripravljena čakala. Zadovoljna sta se potem ločila; sv. Frančišek je šel v svojo celico, sv. Klara

pa v svoj samostan, keterega ni potem nigdar več zapustila, kar je živila.

Pravilo sv. Frančiška. „O kako so srečni tisti, kateri Boga ljubijo!“

MOLITEV.

O Gospod, spoznati moram, da ti v preteklem življenju nisem bil zadosti hvaležen, da ti nisem ljubezni z ljubeznijo povračal; v prihodnje naj ne bo več tako, ker s tvojo pomočjo te hočem ljubiti, ljubiti tako, kaker zaslužiš in hočeš ljubljén biti. Têrдно upam, da me nobena reč več ne bo mogla od te ljubezni ločiti. Pa ti o Gospod, daj milostivo, da me goreča ljubezen do tebe loči od vsega pozemelskega in me združi edino le s teboj, tako da bom v ljubezni do tebe živel in v tej ljubezni vmerl, kaker si tudi ti iz ljubezni do mene. Amen.

Življenje častitljive Krescencije Kavibajrenske.

P. A. M.

VIII. Poglavje.

Njeno nadaljno redovno življenje.

Molitev, delo, terpljenje, to je obseg eno in štiri-desetih let, ketera je Krescencija preživela v samostanski tihoti.

Tako mora seveda biti življenje vsake redovne osebe in zavoljo tega bi mogel kedo misliti, da nimamo o Krescenciji nič več posebnega povedati. Vender zasluži vse naše občudovanje, ako pogledamo, kako je ona to trojno dolžnost spolnjevala.

Bila je sicer nežnega in slabotnega telesa, pa njena jeklena volja, njena pridnost in spretnost je storila, da je vsa hišna opravila vsem v največo zadovoljnost opravljala.

Perva leta je morala delati v kuhinji in druga težavna dela, tudi obleko za sestre je tkala in tkati jih učila. Cel dan je imela polne roke dela, pa njeno serce je bilo vedno pri Bogu. Vže od

otroških let naprej, se je bila navadila — kaker pravijo, podučena od svojega angelja variha — pri vseh zunanjih opravilih, z notranjimi dobrimi nameni častiti božje skrivnosti. Vsi njeni spovedniki so z občudovanjem govorili o njenem nenavadnem in prav posebnem daru, da si je znala pri vsakem delu, pri vsaki reči zbuhati lahko najbolj vzvišene misli. Njen duh je živel v takem čeznatornem redu, luč sv. vere je tako jasno svetila v njej, življenje in terpljenje Kristusovo je bilo tako globoko vtisnjeno v njeno dušo, da so se v vsem, kar je mislila, govorila ali delala, vresničile besede aposteljna: „Vse in v vsem Kristus.“ Kol. 3, 11. Ko je n. pr. tkala in snovavnicu ali čolnič sem ter tje premetavala, je mislila na vdarce pri bičanju Jezusovem, jih darovala nebeškemu očetu ter ga prosila, da bi mogla občutiti enake vdarce. Ko je kuhinjska tla izmivala, je mislila na prelito kri Zveličarjevo. Ti in enaki zgledi, ki so jih zapisale njene učenke, nam dovolj kažejo, kako je bilo njeno serce vedno pri Bogu, njene roke pa pri delu.

Za časne potrebe in za vse, kar se je okrog nje godilo, se ona ni zmenila, razum ako je tirjala ljubezen in pokorščina kaj tacega. Njeno razvedrilo in dušna hrana njena je bila molitev, premišljevanje, duhovno branje in pobožni pogovori. Sv. pesmi in godbo je močno ljubila, ne zaradi čutnega veselja, temuč, da je svojega duha bolj k Bogu povzdignila. Njeno serce je pri tem kopernelo po nebeškem petju in v ljubezni hrepenelo po Njem, ki ima vso sladkost v sebi. En sam glas je zadostoval, da so se oglasile strune njenega serca k hvali božji. Rekla je: „Moj Bog, ti stvarnik in začetnik vseh reči, ta stvarca te časti s svojim glasom, na svoj način. Češčena naj bo tvoja vsegamogočnost, s katero si jo vstvaril, tvoja modrost, s katero jo vladaš, tvoja neskončna dobrotljivost, s katero jo vsaki trenutek vzderžuješ. Ker se pa ta nerazumna stvar ne more tebi darovati, darujem ti jo jaz kot tvojo stvar in delo tvojih rok.“

Po nekoliko letih, ko je bilo preganjanje vže prenehalo in je bila spoznana njena čednost, ji je bila izročena služba vratarice. Šestnajst let je opravljala to službo tako zvesto in lepo, da se je vsaki čudil, kako je znala s toliko pohlevnostjo in čednostjo združiti toliko prijaznost in ljubeznjivost, da se svojo resnobno sramežljivostjo ni nobenega žalila, temuč vsakega spodbudila. Vsakemu nepotrebnemu občevanju se je znala izogniti; tudi keder

so jo obiskali njeni ljubi stariši, je le potem govorila ž njimi, ko si je sprosil dovoljenje za to.

Vbožce, podobe križane ljubezni, je sprejemala s tolikim spoštovanjem in toliko ljubeznijo, kaker bi bil prišel sam Kristus k njej. Raje je občevala z vbožnimi kot bogatimi ljudmi. Razun navadne miloščinje je znala za vboge dobiti še mnoge druge darove ter jih je mej nje s tolikim veseljem in tako prijazno delila, da so jo vbožci imenovali „mater vbogih“ in se kar vto-laziti niso mogli, ko je ona zgubila službo vratarice.

Kmalu so ji bile izročene še druge važne službe. Mnogo let je bila učiteljica novink in zadnja tri leta svojega življenja pred-njica. Pozneje bomo slišali, kako lepo je te službe opravljala. Pet ali šest let je stregla bolnim sestrām in nekaj časa je morala skrbeti tudi za ptujce, ki so se v samostanu oglasili.

Nevtrudljivo je bila delavna v vseh svojih službah, čeravno je bila vedno bolehnā in je pogosto terpela neznosne bolečine. Od prvih let njenega redovnega življenja do njene smrti je terpela hude bolečine v glavi in po zobeh; pogostokrat sta ji bila glava in obraz močno otekla; zaradi hude merzlice večkrat ni mogla na nogah stati. Zraven tega je morala od začetka večkrat slišati očitanje, da je vsa njena bolezen le domišljija in lenoba, ali vsaj to, da je veliko breme samostanu, drugim v spotiko.

Kedo bi ne občudoval moči njene duše, da pri vsem terpljenju tudi en trenutek ni zgubila dušnega miru in veselja. Nekemu redovniku, ki mu je bilo to nerazumljivo, je ona ponižno odgo-vorila: „Vse premorem v njem, ki me poterjuje. On je Gospod, ki vse dela. Kedo mi bo škodoval, ako je Bog moj pomočnik? Njemu se izročam za čas in večnost.“

Z leti se ji je bolezen tako shujšala, da si jo zdravniki niso znali razlagati.

Kuhala jo je huda vročina in ji napravljala silno žejo, ki se je pa še pomnožila, ker se je ona v pijači silno zatajevala. Pogo-stokrat jo je bodlo tako silno, da ni mogla prestopiti. Zdravila ji niso nič pomagala; vender je pogostokrat kar nepričakovano popolnoma ozdravela. Samostanski spovednik pripoveduje: „Me-seca februarja l. 1718 je sestra M. Krescencija prav nevarno zbolela za nekim notranjim vnetjem. V persih, posebno pa pri sercu, jo je silno peklo, po drugih udih jo je stresal pa mraz; vedno je bila žejna in spati ni mogla. Mislil sem, da bo težko ostala, po-

seбно, ker zdravila niso nič pomagala. Prevideli smo jo sè sv. zakramenti. Nobenega upanja nismo imeli, da bi še ozdravela; pa božja dobrotljivost ji je skoraj nenadoma povernila ljubo zdravje. Četertega februarja mi je rekla, da ji je nebeški ženin naznanil, da bo drugi dan ob času sv. maše brez bolečin vstala iz postelje. Pričam, da je bilo to prerokovanje popolnoma spolnjeno in da je bolna sestra vpričo mene kar nenadoma popolnoma zdrava, kaker bi ne bila nikedar bolna, vstala in šla k sv. maši. Nismo se mogli načuditi, da je Bog tej svoji stvarci, tako čudovito tolike milosti skazal.

Tako spričujem z lastnoročnim podpisom in svojim pečatom v l. 1718, 24. februarja. Filip Jakob Majhelbek, doktor sv. pisma, župnik v Kemnatu, tačas navadni spovednik v samostanu Majrhof reda sv. Frančiška.“

Na ravno tako čudovit način je bila ozdravljena od silno nevarne bolezni l. 1742, kaker bomo pozneje še slišali.

Nenadoma je enkrat ozdravela tudi od hudih bolečin na nogah. Desna noga ji je bila postala popolnoma terda in je bila tako skercena, da še sedeti ni mogla. Da je mogla sprejeti sv. obhajilo, ste jo morale sestra Felicita Kempter in sestra Elizabeta Krimer podpirati ali bolje nesti do obhajilne mize in potem zopet nazaj do njenega klečalnika. Pa precej na to je odnehala vsa bolečina, da je šla sama iz cerkve in po svojih opravilih. Prednjica Ivana jo je natančno sprašala in Krescencija ji je povedala, da se ji je po sv. obhajilu prikazal Kristus, se sè svojo božjo roko doteknil njene noge in jo ozdravil.

Mnoge in hude bolezni so jo močno oslabile, da v poznejših letih ni mogla delati nobenega bolj težavnega dela, vender v molitvi je ni ovirala nobena reč. Večkrat je rekla: „Ves čas je zgubljen, ako se ne porabi za molitev“ in zarad tega je skoraj vedno molila. Njen dnevni red v samostanu je bil ta: Ob drugi uri zjutraj, večkrat še prej, da, z dovoljenjem prednjice tudi o polnoči je vstala ter ali v celici ali na koru molila in premišljevala do četrte ure, ko so morale sestre vstati. Takrat je bila gotovo prva na koru.

Tudi v najhujšem mrazu je tako dolgo ostajala v telh nezakurjenih prostorih. Vestno se je vdeleževala skupnih molitev, ako le ni bila bolna. Ako v poznejših letih sama ni mogla hoditi, je prosila sestre, da so jo vedle v cerkev. Tam pred Najsvetejšim, se je zdelo, da so zginile vse slabosti in bolečine; čeznatorna

moč jo je podpirala, da je mogla storiti, kar bi zdrav človek težko storil. Nepremekljivo je klečala po več ur, kaker bi ne imela telesa. Z angeljsko pobožnostjo je opravljala molitve na koru ter se goreče pripravljala na sv. obhajilo, katero je od l. 1723 do smerti vsaki dan prejemale. Po sv. obhajilu je molila kaker zamaknjena tako dolgo, dokler ji je dopustila sv. pokorščina. V poznejših letih, ko ni mogla več delati in je le v molitvi našla tolažbo in olajšanje svojih bolečin, je včasih ostala v molitvi do poldne.

Ostali čas je porabila za skupne vaje in pozneje je tudi podučevala in tolažila razne osebe, katere so pri nji tolažbe iskale. Vsak prosti trenutek pa je bila pred najsvetejšim zakramentom. Tamkaj so se tej razsvitljeni duši spolnile besede: „Gospod, tukaj je dobro biti.“ Z drugimi je občevala le iz ljubezni in pokorščine; zakaj skerbno se je varovala vsake raztresenosti, vsake nepotrebne besede, vsake zgube časa; ako je mislila, da se je v tej zadevi le kaj malega pregrešila, je to močno objokovala.

Dokler ni imela službe, ketera ji je naložila dolžnost, je natančno spolnovala dobri svet sv. Janeza od Križa: „Misli si, Bog in ti sta sama v samostanu.“ Le enkrat je napravila izjemo.

Ker je bil samostan zelo vbožen, so morale sestre z mnogim delom zaslužiti si vsakdanje potrebne reči. Zavaljo tega se je v samostan vtihotapila slaba navada, da so sestre en del duhovnih molitev opravile mej ročnim delom ne na koru, temuč v obednici. Kaker hitro je m. Ivana nastopila svojo službo kot prednjica, je prišla k njej sicer tako boječa in molčeča sestra Krescencija ter ji se vso spoštljivostjo, pa tudi z veliko odločnostjo rekla, da je voljo božja, da se ta slaba navada odpravi in se korna molitev v cerkvi opravi; Bog bo dal za to obilen blagoslov.

Ta odločnost je prednjico kar osupnila in precej je odpravila ta nered.

Obljubljeni blagoslov božji tudi ni čakal in prednjica je sama večkrat očitno povedala, koliko se ima samostan zahvaliti sestri Krescenciji.

Ta verla prednjica se je večkrat v raznih zadregah posluževala molitve svoje duhovne hčere in vselej je dobila pomoč, včasih kar na čudovit način. Ako je denarja pomanjkovalo, prišla je ravno o pravem času obilniša miloščinja; toča, povodnji, ki so mnogo škode drugod napravile, so prizanesle samostanskemu vertu in polju.

Prednjica in druge sestre so po dolgi skušnji podučene za-terjevale, da je bil poseben božji blagoslov pri raznih rečeh, ki so bile izročene skerbi sestre Krescencije in da se je z moko, mastjo, kruhom in drugimi rečmi v rokah svete služabnice božje mnogo več časa shajalo, kaker bi bilo to po natorni poti mogoče. Najbolj se je to pokazalo takrat, ko je delila kot vratarica vbogim kruh in druge jedi. V primeri sè številom vbožcev je bilo večkrat vsega premalo. Tedaj je ona povzdignila svoje serce k Bogu, očetu vbogih, in nazadnje je bilo vsega obilo, da, še ostajalo je. Ot pripovednje sledeči dogodek. Neki petek je prišlo nepričkova-
vno veliko vbogih iz mesta in bližnjih vasi prosit kruha. Kruh je bil vže na koščke narezan, pa jih je bilo mnogo premalo. Krescencija se je polna zaupanja obrnila do tistega, ki je bil s petimi hlebi kruha in dvema ribama nasitil 5000 ljudi; na to je razdelila to, kar je imela, in glej, vsaketeri je dobil dovolj in še veliko kosov je ostalo.

Zaupanje v moč njene molitve je postalo s časom splošno; posebno sestre so se v vsaki sili in zadregi k njej obrnile. Nekaj zgledov naj to poterdi.

Enkrat je bila porcijunkula ravno v petek. Ta dan je na-
vadno prišlo mnogo ptujcev v samostan, katerim je bilo treba
postreči.

Prednjica si je mnogo prizadevala, da dobi kaj rib, pa jih le
ni mogla. V tej zadregi naj bi pomagala Krescencija. Ona je
opominjala sestre, naj zaupajo v Boga, ki dobro ve, kaj potrebu-
jejo, in je pristavila: „Sv. Peter bo vže v izobilju naložil rib.“
Te besede so se nanašale na praznik dneva, verige sv. Petra, 1.
avgusta. Drugi dan je nekedo prinesel pred samostanska vrata
polno silno lepih rib. Enak dogodek se je zgodil enkrat, ko je
bila kuharica m. Joahima Regel, njena učenka in pozneje nasled-
nica v službi prednjice, v veliki zadregi zarad rib. Potožila je
Krescenciji svojo stisko, ona pa je rekla: „Ljuba sestra! Preveč
si skerbna za časno; moli, zaupaj in pusti Boga skerbeti, rib
bomo vže dobile.“ Tako se je tudi zgodilo na nepričakovan način.

Drugikrat ni bilo vina, keterega so sestre naročile, in v
samostanu ga ni bilo toliko, da bi se mogla drugi dan sv. maša
opraviti. Kletarice m. Ana Net in m. Roza Veber ste prišle h
Krescenciji, ki je bila takrat prednjica. Ona ju je opominjala na
zaupanje v previdnost božjo ter ju poslala zopet v klet. Kaker
pripoveduje Ot, ste prosile prednjico za njen rožnivenec, keterega

ste obesile skozi veho. Kako ste se čudile, ko je prazen sod zopet dajal obilno vina najboljše verste cele tri tjedne; vsehnil je pa naglo, ko je prišlo naročeno vino.

Enkrat so se sestre močno trudile postaviti na veliki altar veliko štatuvo. Ves trud je bil zastonj, ker je bila pretežka. Zdaj pride služabnica Kristusova, položi roko na podobo in vpričo vseh se vzdigne in postavi na določeni prostor.

Majhina podoba preblazene Device Marije je prišla v ogenj in vsa črna postala. Krescencija je le dihnila vanjo, jo obrisala z robcem in precej je postala lepa in bela. Prenesle so jo na kor, kjer jo je vsak občudoval in več sester je opazilo solze na obličju podobe, keder je Krescencija pred njo molila.

Neka grofinja z Dunaja je darovala Krescenciji lepo podobo Jezuščka napravljeno iz voska. Ker je ona močno častila detinstvo Jezusovo, je želela podobo postaviti v cerkev in ji napraviti lepo obleko. Sama ni nič imela, da bi obleko kupila; vender z dovoljenjem prednjice je potrebno kupila in rekla: „Božje dete bo vže samo plačalo to obleko.“ Ko je opravila v dragoceno obleko Jezuščka, ga je nesla v obednico pokazat sestram. Ko so ga one z veseljem in občudovanjem ogledovale, pozvoni na porti. Vratarica pride in prinese pismo m. Krescenciji, katero je dala neka popolnoma nepoznana oseba. Vpričo sester ona pismo odpre in v njem najde ravno toliko denarja, koliker je stala obleka. Sestre so vse zaklicale: „Glej, dete je samo poslalo denar.“

Pobožni bravec, gotovo mi boš priterdil in se veselil, da imaš tako dobrega očeta v nebesih, ki tudi v malem razodeva svojim otrokom velikost svoje ljubezni, ako imajo le priprosto in ljubeče serce.

Tako so v miru potekali Krescenciji dnevi. Kmalu je bila ona duša in središče vsega samostana. Dolgo se nihče ni mogel vstavljati njenemu ljubečemu sercu; vladala je s ponižnostjo in ljubeznijo.

O da bi v vsaki kerščanski družbi vladala ljubezen, potem bi si kmalu prisvojilo svet kraljestvo ljubezni, katero je Kristus vstanovil!

Kaker je bila ona proti sebi silno stroga, tako prizanesljiva, mila in prijazna je bila do svojih sester. Ljubila je nad vse samoto in molčečnost; vender nikaker ni bila otožna, pobita in brez sočutja za srečo ali nesrečo bližnjega. Tudi v najhujšem terpljenju je bil njen obraz čisto ogledalo miru in veselja, katero

je v njeno serce razlil sv. Duh. Pri vseh samostanskih vajah in ravno pri najnižjih in težavnih opravilih je bila prva in najbolj pridna; nikedar pa se tudi ni brez dovoljenja odtegnila navadnim razvedrilom, kteri se po samostanih brez škode ne dajo in ne smejo zanemarjati. Pri takih priložnostih je bila nenavadno vesela in je znala vse razvedriti. Kot prava hči sv. očeta Frančiška je bila vesela, ako so bile sestre vesele, pa vesele v Gospodu. Na koncu takih rekreacij ali domačih razveseljevanj je navadno rekla: „Zdaj smo pokrepčane na duši in telesu.“

Njeno zunanjo postavo popisuje p. Ot tako: „Krescencija je bila lepe srednje postave. Duhovitega izraza je bil njen obraz, vedno je bila vesela, pa tudi polna resnobe. Tako nežno je bilo njeno telo, da so se ji videle najmanjše žilice na obrazu. Barva njenega obličja je bila bela, malo erdečkasta. Njen glas je bil vsem jako prijeten in je segal v serce. Vse na njej je razodevalo deviško nedolžnost in veliko pobožnost, da jo je moral vsak častiti, ako jo je le videl. Precej se je videlo, da mora v takem telesu le lepa in sveta duša prebivati.“

Kako lepa in polna čednosti je bila njena duša spričujejo besede njenega spovednika, ketere je zapisal l. 1736: „Podpisani spričujem pred Bogom, da po devetletni skušnji, tako dolgo sem bil namreč spovednik redovnic tretjega reda sv. Frančiška v Kaufbajrenu, koliker morem soditi, nisem našel pri Krescenciji nobene prevare ali goljufige. Nasproti njena čudovita ponižnost, hitra pokorščina, velika vdanost v vsakem terpljenju, njena nenasitljiva gorečnost do molitve, njena angeljska čistost, njena goreča ljubezen do Boga in bližnjega, z eno besedo njeno serafinsko življenje, ima vse v sebi, kar svet na drugih velikih svetnikih ceni in občuduje. Ob enem je Bog večkrat sam za njo pričal, ker je na njeno priprošnjo pogostokrat čudovito delil svoje milosti in dobrote, kterih mnogo bi tudi jaz, nevredni, mogel naštet.

Vse to spričujem po svoji vesti in vednosti, na svojo duhovniško čast, pred Bogom z lastnoročnim podpisom in našim navadnim pečatom. Kaufbajren 15. septembra 1736. Jernej Biner, iz dr. J., samostanski spovednik v samostanu Mayrhof.

Enaka spričevala imamo tudi od p. Januarja Mayer dr. J. in njenega zadnjega spovednika p. Pamerja.

„Pot pravičnih pa je kaker svetla luč, vshaja in raste do polnega dne.“ Bukve preg. 4, 18.

O angeljih.

(P r i e d i l F r. M a j d i č).

(Dalje).

V. Angelji varihi.

Srečen, kedor je našel pravega prijatela, prijateljsko dušo, ki ž njim čuti žalost in bolečino, pa se tudi veseli ž njim v njegovi sreči. Srečen, kedor se sme zanašati na bratovsko serce, ki mu je na stežaj odperto, ki ume in bije za-nj v nesebični ljubezni, kedor se lahko ponaša s tovarišem, kateremu brez skerbi vse zaupa, ki mu je zvest do groba. Našel je zaklad neprecenljive vrednosti.

Morda boš menil, dragi bravec: Tako dobrega in plemenitega prijatela jaz nimam in ga nisem nigdar imel. Ali se ne motiš? Recimo, da te na svetu vse vara in zapušča in da v svoji osamljenosti čutiš, kaj bi bil prijatel. Ako bi tudi res bilo to, vender ne misli, da nimaš prijatela. Imaš ga, prijatela v najboljšem pomenu besede, prijatela, ki te ljubi iz najčistejšega nagiba, ter te ljubi v Bogu in zaradi Boga. Njegovo serce ti je vedno zvesto naklonjeno. Ljubi te, če bi ga tudi ti ne ljubil. Vedno misli na te, dasi ti redko ali premalo misliš na-nj. Ta tvoj prijatel, ki te varuje, ti pomaga, te tolaži in kreпча, je tvoj angelj varih.

Angelju je znana človeška sreča in gorje človeško, vse naše dušne in telesne potrebe. Kot prijatel nam rad pomaga tudi v časnih stvareh. O svojem nebeškem spremljeavcu pripoveduje mladi Tobija svojemu očetu: „Mene je zdravega peljal tje in nazaj; denarje, katere ti je bil dolžan Gabelj, je on sprejel. Meni je dobil ženo, hudobnega duha je pregnal od nje in razveselil je njene stariše. Mene je obvaroval, da me ni riba požerla; tebi je pomagal, da vidiš luč neba, sè vsemi dobrotami smo napolnjeni po njem“. (Tob. 12, 3).

Nevarnosti nas obdajajo povsod, ker nam je po grehu postala priroda neprijazna. A naj si bodo te še tolike, naj nam svet in hudobni duh nastavlja še toliko zanj, ni se nam bati, dokler smo prijateli Božji: „Angelj Gospodov se bo

vtaboril krog njih, ki se ga bojé, in jih bo otei“ (Ps. 33, 8). Prerok Danijel je v kljub kraljeve prepovedi molil edino pravega Boga. Za kazen je bil veržen v lev-njak, da bi ga ondi levi raztergali. Toda „Bog je svo-jega angelja poslal, da je levom žrela za perla“. (Dan. 6, 22). Ko je iz podobnega razloga v kazal kralj Nabuho-donozor v ognjeno peč vreči tri mladeniče Ananijo, Azarijo in Mizaela, je pristopil angelj, razpihal ogenj in ohladil žerjavico. Vsi trije so nepoškodovani prepevali sredi plamena slavo in čast Najvišjemu. (Dan. 3).

Vsakdanja skušnja uči, da angelji s posebno skerbjo varu-jejo nedolžne otroke. Dete še ne ve, kaj je greh, in zato ne potrebuje angeljeve pomoči v dušnih potrebah. Skušnjav ne pozna, pač pa mu prete telesne nevarnosti, ker je šibko in neizkušeno. Angelj varih zato vodi nedolžnega otroka ter ga varuje, da se mu ne zgodi kaj žalega.

Vse naše življenje je potovanje iz solzne doline v obljubljeni deželo. Bog nam je dal na tej nevarni poti angelja za spremljevalca. Vsakemu veljajo besede, ki jih je govoril izraelškemu ljudstvu: „Glej, jaz pošiljam svojega angelja, da hodi pred teboj in te varuje na potu in da te pripelje v kraj, keterega sem ti pripravil“. (II. Mojz. 23, 20). Na tej poti nam stavi svet in hudobni duh zapreke. Prekanjenost in zapeljivost satanova je tolika, da bi nam lastna bistrournost v skušnjavah ne pomagala nič. Tu nam pomaga naš angelj varih, ki nam vedno in povsod prav svetuje. Ko si dostikrat sami ne znamo svetovati, nas uči angelj varih. Njega hudobni duh ne more prevariti. Angelj nam pove, da so sladkosti tega sveta za nas strup. Opozarja nas na ternje mej cveticami, kaže nam strupeno kačo v rožnem germu. Pred vsako dušno nevarnostjo slišimo v svojem sercu njegov sva-reči klic.

Kaker nas varuje in svari pred hudim, tako nas nava-ja tudi k dobremu. Sv. Terezija je vedno čutila v svojem sercu angeljski glas, ki jo je vspodbujal k čednosti in kreposti.

Ne moremo si misliti, kako so nam angeljski opomini ko-ristni in potrebni. Brez njih svarilnega glasu bi dostikrat gre-šili. Svet in hudobni duh nam ne moreta toliko škoditi kaker lastno hudo nagnjenje. Slabo poželenje nam je najhujši sovražnik, in njega nosi človek s seboj. Svet in hudobni duh

nas obladata le s pomočjo našega hudega nagnenja. Nebeški prijatelj pa nam na strani stoji po zunanjih dogodkih in nas varuje po notranjih opominih in svarilih. Prizadeva si, da nam pred oči postavi hude nasledke greha. Naravnost svojemu varovancu ne more zabraniti, da bi ne grešil, on ga samo notranje vspodbuja h kreposti in svari pred grehom, kakor prijatelj navaja prijatelja k čednostnemu življenju. Človek ima pa kot razumno bitje vedno prosto voljo, da se odloči za krepost ali za greh. Svoji prosti volji veleva človek sam, nje ne more vkloniti in streti angelj varih, pa tudi angelj teme ne in nobena druga stvar. Bog hoče, da mu služimo prostovoljno, ker je le taka služba plačila vredna. Da nam pa vendar naša prosta volja ne postane pogubna, nas Bog uči po naši vesti, in zlasti po angelju varihu, da se odločimo za to, kar je dobro.

Skerbno čujejo angelji nad najdražjim zakladom človeškim, nedolžnostjo in čistostjo. Blager njim, ki so čistega serca! Kaker skerban vertnar neguje torej angelj varih to čednost v nedolžnem sercu. Vedno nas opominja in svari, vedno nam je pripravljen pomagati, vedno upa, če smo padli, da se poboljšamo. Blager mu, ki ne presliši njegovega milo prosečega in svarečega glasu!

Ako pa ze vsemi opomini ne more ničesar doseči, angelj varih tudi kaznuje. Pa njegove kazni imajo samo ta namen, da bi nas poboljšale. Kazni nas zato, ker nas ljubi in nas želi spraviti na pravo pot. S tem zveršuje nad nami delo vsmiljenja. Bog sam veli: „Glej na-nj in poslušaj njegov glas in nikar ga ne zaničuj; ker ne bo zanesel, kadar grešiš, in moje ime je v njem“. (II. Mojz. 23, 21).

Ako smo poslušni njegovim navodom in nas je resna volja zveličati svojo dušo, nam angelj z veseljem pomaga in olajšuje težave ter nosi vsa naša dobra dela in naše molitve pred sedež Božjega veličastva. Nadangelj Rafaelj je sam dejal Tobiji: „Ko si sè solzami molil, ko si mertve pokopaval in si popuščal svoje kosilo in si mertve po dnevi v svoji hiši skrival, po noči pa pokopaval, sem jaz tvojo molitev nosil pred Gospoda“. (Tob. 12, 12). Angelj vidi vsak korak, ki ga storimo iz dobrega namena. Najmanjše delo, ki je opravimo iz ljubezni do Boga, nam zapiše

v knjigo življenja, naša dobra dela in molitve poklada kot lepo dišeče kadilo, „na zlati oltar, ki je pred sedežem Božjim“. (Skriv. razod. 8, 3). In ta sveti dim se vzdiguje kvišku k Bogu. Bogu so sicer znane naše molitve in naša zasluzna dela, še preden jih izveršimo, toda angelji jih zato nosijo pred Gospoda, da ž njimi ob enem sklepajo svoje priprošnje in čiste želje ter jim pridobijo več moč in veljavo. Pozabiti tudi ne smemo, da angelji vedno prosijo pri pravičnem Sodniku za nas milosti in vsmljenja.

Angelji pri Bogu prosijo grešnikom zlasti milosti preobrnjenja. In kadar se grešnik poboljša, tedaj ni tega nihče bolj vesel, ko njegov angelj varih. Kakor angelj žaluje, dokler služimo hudobnemu duhu, tako se raduje, ko se vernemo k Bogu. Zveličar sam pravi, da „bo mej angelji Božjimi veselje nad enim grešnikom, ki se spokori“. (Luk. 15, 10). Katero pero naj popiše to veselje, katero občuti angelj v trenutju, ko se poboljša izgubljeni sin!

Dan se nagiblje; v življenju človekovem se začenja mračiti. Dolga težka pot je vtrudila popotnika. Bolnik leži na smertni postelji. Okrog njega je vse žalostno, tiho in pobito; človeška pomoč in bistrumnost mu ne more več pomagati. Vse preteklo življenje mu stopi še enkrat živo, oh, preživo pred oči. Pri bledem svitu mertvaške sveče se mu kaže svet v čisto drugačni podobi. Kar je bilo prej skrito pod zapeljivim bliščem, vidi sedaj, kakeršno je. V tem odločilnem trenutju, od keterega je odvisna večnost, napne satan vse sile, da bi vznemiril in spravil v obupanje našo dušo. Kedo naj človeku pomaga? Njegov angelj varih. On ve dobro, za kaj gre. Ljubeznjivo tolaži, razsvetljuje in oserčuje človeka v poslednjem boju. Zlasti je mogočen branivec tistim, ki so lepo živeli. Ko je sv. Elizabeta Turingijska ležala na smertni postelji, se je njen angelj varih spremenil v drobnega ptička, ki je začel žvergoleti tako rajsko-milo, v serce segajočo pesnico, da svetnice ni mogla motiti nobena skušnjava; njeno serce je bilo napolnjeno z blaženimi čutili in sladko tolažbo, dokler je v svetem zamaknenju vgasnila luč njenega življenja.

Angelj po smerti dušo grešnika takoj zapusti.

Ko pa pravični mirno v Gospodu zaspi, vodi angelj njegovo dušo pred sodnji stol. Ondi prosi za svojega varovanca. Ako je duša sicer v milosti, pa se ima še pokoriti za male grehe, jo pelje v vice, kamer jo hodi tolažit. Čiste duše pa vodijo angelji naravnost v nebesa, kaker so nesli dušo vbogega Lazarja v Abrahamovo naročje. Srečen, kedor je v življenju delal vedno, kar more pred sodbo pokazati, vse drugo je le prevara. Angelj je prej komaj čakal, da pride njegov varovanec uživat Boga, in sedaj se veseli njegove sreče.

Bog nam daj vsem kedaj v nebesih vkup z našimi angelji varihi slaviti svojega stvarnika.

(Dalje prih.)

Življenje častitljivega Simona Filipoviča,

Bošnjaka,

mašnika prvega reda sv. Frančiška.

P. H. R.

VI. POGLAVJE.

Strašna prikazen pripravi Filipoviča, da se odpove dušnemu pastirstvu in si zbere popolnoma odtegnjeno življenje.

Čast. Simon je okolu dvajset let pridno obdeloval del Kristusovega vinograda, in glej pri pedesetem letu njegove starosti, ga Bog pokliče v samoto.

Nam ni drugega znano ko strašna prikazen, ki jo je videl, in je bila vzrok nove dobe njegovega življenja.

Neki dan je namreč videl pod sebo pekel odpert in noter pogubljen dušo neke njemu znane osebe, ki se je po njegovem prepričanju imela zveličati. Pri taki strašni prikazni se je ves stresel, obledel in ko okamnel!

Notranji glas zadoni; Bog ga kliče, da naj zapusti popolnoma svet, ter začne edino za svojo dušo skrbeti. On se nikar ni obotavljal, temuč terdno sklenil iti, seveda, z dovoljenjem

predstojnikov, v tak samostan, kjer se sv. vodilo posebno ostro spolnjuje, in kakeršnih je bilo takrat in jih je še zdaj več na Laškem.

Najberž je on bil v takih strogih samostanih ali vsaj gotovo slišal o njih govoriti, ko se je učil na Laškem.

V osemnajstem veku se je večkrat zgodilo, da je kak frančiškan hrepeneč po jako popolnem življenju, zapustil tudi domovino, in se obernal v take samostane.

Ko je p. Filipoviču prišla ta misel, je živel v Rimini, v tako zvanem „ritiru,“ p. Marko Tvrdeič iz Pupnate na otoku Korčula, pobožen redovnik okrajine dalmatinske sv. Hijeronima, v Ameliji pa neki p. Fulgencij iz splitskih „Kaštelov,“ ravno tiste okrajine. In ker so v tistih časih jugoslovenski frančiškani hodili v Rim, ali sploh na Laško, le skozi Zader v Jakin in naprej, zato se lahko sodi, da je p. Filipovič slišal v Zadru o tema dvema pobožnima dalmatincema, ketera sta bila zapustila svojo domovino, in šla daleč na tuje, da bi po zgledu bl. Jakoba Zadarskega (iz Bitekta) Bogu zvesteje služila.

Bratje bošnjaki in posebno predstojniki, videč, da je p. Simon izredno čednosten redovnik, ki ga bo najberž Bog naredil svetnika, so vstregli njegovi želji in ga pustili na Laško, ako-ravno jim je bilo težko pogrešati tako pobožnega brata in vnetega dušnega pastirja.

Lehko si je misliti, kako veselo se je odpravil p. Simon na daljno popotovanje skozi Zader v Jakin. Mislim pa, da se je na morju ginjen zadnjič v duhu poslovil od milega svojega naroda, in sklenil v sercu moliti v tuji deželi za tlačene brate!

Po dolgem potovanju se v Jakinu predstavi p. provincijalju okrajine Marke jakinske, v kateri je bil „ritir“ Ripatransone.

VII. POGLAVJE.

Čast. p. Filipovič gre v ostri samostan ripatransonski.

Ta samostan je bil v vsacem oziru tako vrejen, da so redovniki živeli v veliki svetosti.

Naš Filipovič pa je šel v društvu nekega p. Avgušтина, bošnjaka, prej iz Jakina v Loret, na božjo pot, toliko milo posebno južnim Slovencem; od tam se je obernal v Ripatransone, kjer so ga sobratje z velikim veseljem sprejeli, posebno ko so slišali o njem toliko dobrega od p. Avgušтина.

Ko je p. Simon po večernicah stopil v namenjeno mu celico, je izustil ginljivo te besede: „Hink sursum“, namreč: „Od tukaj gori!“ Da, iz te celice, srečni Filipovič, boš šel v nebesa!

Ker je pa sploh večkrat te besede izgovarjal, posebno keder je videl kakega sobrata otožnega, in ga niso razumeli, zato ga je enkrat neki p. Egidij vprašal, kaj pomenijo te besede; in ponižno mu je razložil njih pomen.

Vsakedo, ki hoče živeti v takem samostanu, mora skoz en mesec dobro prestati skušnjo. Lehko si mislimo, da jo je p. Simon prestal srečno in veselo, in tako enoglasno bil sprejet za stalnega tovariša in brata od vse redovne družine.

Čez štiri leta potem je prosil, da bi ga pustili za celo življenje v tej sveti samoti, kar se je tudi zgodilo.

Ako je bilo celo njegovo prejšnje življenje tako sveto, lahko si mislimo, kako je rasel v svetosti v takem kraju, kjer ga je vse le k popolnosti spodbujalo in kjer ga je Bog obsipal sè vsakoverstnimi izrednimi milostmi. O tem v naslednjih poglavjih.

VIII. POGLAVJE.

O ponižnosti čast. Filipoviča.

Ker je ponižnost podlaga vsih čednosti, moramo najprej govoriti o nji in dokazati, da je bil naš Filipovič v resnici izredno ponižen.

On je poznal posebne milosti, ketere mu je Bog delil, in zato je bil prepričan, da je dolžan biti še toliko bolj ponižen, ker komer Bog da več milosti, ta bo, po besedah sv. Gregorija, tudi veči račun imel dajati.

Zato se on ne samo nigdar ni hvalil, temuč vznemirila ga je vsaka beseda ali djanje sobratov ali drugih ljudi, katero bi pomenilo hvalo.

Neko zimo je bil izreden mraz. Zgodi se, da neki redovnik, tresoč se od mraza, reče p. Simonu: „O blaženi vi, ker goreči od ljubezni božje ne čutite mraza“. — Na te besede, ketere so služabnika božjega globoko v serce ranile, se je on začel od ponižnosti britko jokati. No p. gvardijan ga je potolažil: „Le pomirite se, in ako niste sveti, prizadevajte si, da boste“.

Drugikrat ga je srečala na poti neka pobožna ženica, in ga nagovorila: „O srečni vi, p. Simon, molite za me!“

Slišavši te besede, je vzdignil svoje oči k nebu ter začel hitreje hoditi z besedami: „O nesreča, o nesreča!“

Filipovič pa ne samo ni terpel, da bi ga drugi hvalili, temuč on si je prizadeval, kjer je le mogel, da bi ga drugi zane-marjali in imeli za slabega.

Večkrat se je pred sobrati poniževal in jih prosil, da bi za njega ošabnega, Boga prosili, da bi bil ponižen, da bi se napuha otresel.

Pri mladih klerikih je navada, da gredo vsaki dan pregledat brevirje na kor, in vse potrebno pred občnimi molitvami pripraviti. Ker je bil v Ripatransoni novicij, so tudi tam novinci vsaki dan hodili z učiteljem na to dostikrat za neskušene mladeniče sitno delo.

Neki dan se zgodi, da jih ni spremljal p. učitelj, in nihče se ne bo čudil, ako se tu pove, da se tudi mladi veseli in živi redovniki, keder niso nadzorovani, radi kaj pošalijo, poropotajo, ali če ne družega, veselo zaklepetajo. In to se je takrat zgodilo. Mej novinci je bil takrat tudi bodoči generalj celega reda, fr. Alojzij Flamini iz Loreta, kateri je bil tako živ, da se mu je moglo v resnici reči, da je bil „živo srebro“. Videč torej, da so sami, je začel suvati zdaj enega, zdaj družega tovarišev, smejati se in skakati, tako da je naposled nastal pravi ropot.

P. Simon je pa po navadi molil v kotu, kjer ga niso videli. Sveta jeza ga je navdala, in začel je resno svariti novince, ter živahnemu poglavarju sicer otroškega ropotanja, fr. Alojziju prav resno reče: „Oj ti porednež!“ Ali drugi dan, ko so prišli po navadi na kor, p. Simon sezuje sandalje, si dene pas okolu vratu in poklekne pred „poredneža“, ter pravi: „Odpusti mi, mali (fr. Alojzij je bil namreč prav majhine postave); jaz sem poreden, ti pa dober“.

Vsak si more misliti, kako je mladeniče presunilo to ponižno djanje Filipovičevo. Nigdar niso ti novinci pozabili tistega dne, in dokler so živeli, so hvalili svetega redovnika.

Pa to ni bilo dosti. Večkrat se je vergel na tla in jih poljubljal; večkrat je velel novincem, da naj ga teptajo po obrazu in persih; večkrat se je vlegel po črez na prag obednice in hotel, da naj bratje po njem hodijo. Vse te stvari, združene z drugimi čednostmi, so zbudile pri sobratih terdno prepričanje o veliki ponižnosti Filipovičevi.

IX. POGLAVJE.

O čast. Filipoviča krotkosti.

Kaker je vsakemu človeku prirojeno nagnjenje k časti in hvali, tako in morda še večje nagnjenje ima k miru in k sovraštvu vsega, kar temu njegovemu nagnjenju nasprotuje.

Kristus naš božji učenik nas pa uči tudi v tem, kako se moramo vladati, da bomo pravi mir vživali. On pravi, da moramo biti krotki ko jagnje, katero liže nož mesarjev, pripravljen, da mu nit življenja prereže !

Naš p. Filipovič si je ta nauk Kristusov globoko v serce vtisnil.

Sovražnike miru je razdelil v dve stranki, v eno postavil notranje, v drugo zunanje. Zunanji sovražniki so bili zasramovanje, zasmehovanje, nesreče i. t. d., notranji sovražniki so pa bili pogreški in slabosti dušne in telesne. Te je on premagaval s ponižnostjo in krotkostjo. Ponižnost, v kateri je bil jako vterjen, ga je učila, da je človek vreden terpeti bolezni in imeti dušne britkosti.

Posebno po dokončanem šestdesetem letu svoje starosti je zelo bolehal, zlasti na želodcu, in to zaradi pomanjkanja in pa še več zaradi velikih postov. Nigdar se pa ni slišalo iz njegovih ust, da bi se bil tožil čez to. Naredila se mu je tudi na kolenu bula, ketera se je potem odperla in mu do smerti ostala, ali on ne samo ni tožil, temuč v občno čudenje sobratov je, kaker drugi, zdravi, stal ali klečal mej dolgimi molitvami na koru, kaker da bi mu ne bilo nič.

Njegova krotkost je bila tako velika, da ga ni vznemirila obena stvar, obeno tudi še toliko nezasluženo svarjenje predstojnikov ali sploh ketera si bodi nasprotnost.

Njegovega p. gvardijana je jako veselilo imeti tako ponižnega in krotkega podložnega, jako podobnega božjemu Zveličarju, kateri je bil krotak in ponižen od serca ; zato pa je večkrat p. Filipoviču dajal priliko napredovati v tej lepi čednosti.

On ga je očitno pred vsemi kregal, mu nalagal jako poniževalna dela, in to večkrat pred imenitnimi osebami. P. Simon je vse to z veseljem sprejel ; zdelo se je, da ga je le poniževanje razveseljevalo.

O kak mir si vžival, vredni sin junaške Bosne !

Izprosi tudi nam od Boga ponižnost in krotkost, nam toliko potrebni, posebno pa milost posnemati tvoje svete zglede!

X. POGLAVJE.

O spokornem duhu čast. Filipoviča.

Čast. Filipovič je visoko cenil pokoro, bodi si ko zakrament ali ko čednost.

K zakramentu sv. pokore je pogostoma pristopil, ter se je v veliki ponižnosti obtoževal naj manjših pogrškov, katerih ni prosta tudi velika svetost. Kaker je znano vsacemu, edina Mati božja ni nigdar Boga ražalila z naj manjšim pogrškom.

Tudi pokora ko čednost mu je bila kaker prirojena. Da bi zmirom bolj Bogu dopadljivo živel in si zasluge za večnost nabiral, je zatiral vsako čutilo.

Oči je imel vedno v tla obrnjene, in ako ga ni pokorščina primorala ni z nikomer občeval. Jedel je le toliko, da ni vmerl, in sicer jedel, kar je bilo. Enkrat ga je negdo vprašal ali mu dopade neka jed, na kar je odgovoril: „Brat moj, lakota nema oči, zato ne vidi, ali je jed dobra ali slaba. Dosti je, da je toliko dobra, da se ne vmerje“. O postnih dneh, in takih je mnogo v strogih samostanih, ne bi bil on nigdar večerjal, ako mu ne bi bil predstojnik vkazal.

Zunaj obednice ne bi bil on nigdar kaj pokusil.

Spal je malo in na terdi postelji; blazina mu je bil kos žaganice, katero hrani še zdaj neka pobožna družina. Zadnji je šel spat, in prvi vstal k polnočnim zornicam, potem pa molil cele ure v cerkvi pred sv. rešnim telesom.

Ali on ne samo ni dajal svojemu telesu nobenega zadostenja, temuč ga je tudi zatiral sè spokornim orodjem, s cilicijem in bičanjem. Z ostrim cilicijem je imel kaker okovano skoraj vse telo, tako da je bilo videti po njegovi smerti vse ranjeno. Bičal se je pa večkrat na dan, in večkrat se je bičal s tako grozovitostjo, da je tiste, kateri so ga slišali, do solz genilo.

Vsaki dan je hodil v bližnji gozdič v kapelico Matere božje z nekim br. Antonom, popolnoma slepim, kjer sta oba goreče molila in se prečisti Devici priporočevala. Ko sta se vračala v samostan, je p. Simon vsakikrat prosil br. Antona, da naj gre malo pred njim, in takrat je šel v germovje in se tam grozovito bičal.

Neki p. Arhangelj ga je enkrat v nekem skritem kraju vi-

del, in se zavzel nad groznim bičanjem, mej katerim je slišal tudi te besede: „Tu ti je kerma, tu ti je kerma!“ s čemer je očitno pokazal, da je imel svoje telo za živino, katero je hranil z bičanjem. Po tem ni čudo, ako je bilo njegovo telesno poželenje popolnoma podverženo njegovemu duhu.

XI. POGLAVJE.

Kako je bilo čast. Filipoviču drago molčanje.

Kolikanj škodljivo je obilno govorjenje, posebno dušam, ktere hrepenijo za popolnostjo, je že iz tega razvidno, da je vsak redovni vstanovitelj v pravilu odločil le malo časa na dan, ko se sme govoriti. Gdor ne berzda jezika, temuč vedno govori, ne bo nigdar dospel do popolnosti, celo v nevarnosti pogubljenja je, ker, kedor dosti govori, ta rad graja, opravlja, nemir in sovraštvo mej brati seje i. t. d. Oh ke bi se tudi mej svetom menj govorilo, koliko bi bilo bolje! Ke bi vsak imel globoko vtisnjen v v serce izrek, mislim sv. Janeza Zlatousta: „Govori samo takrat, keder je bolj koristno kaker molčati“, koliko menj grehov bi bilo na svetu.

Da je naš čast. Filipovič živel po tem načelu, nam priča pisatelj njegovega življenja.

On ni razen v sili govoril sè zunanjiimi, in celó sè svojimi duhovnimi brati prav malo in redkokedaj. Kedor je hotel ž njim govoriti, je moral iskati kako izredno priliko, in takrat je le to odgovoril, kar se mu je zdelo neobhodno potrebno.

Keder bi bil pa hotel kedo ž njim kaj nepotrebne govoriti, ga je on resno zavernil: „Brat! duša in Bog, duša in Bog!“ — prikionil se in šel.

Keder je slišal druge se pogovarjati, ko ni bilo dovoljeno, jih je posvaril molče, položivši perst na usta; zato so mu rekli predstojniki „nadzornik samostanskega molčanja.“

Potemtakem se tudi ni čuditi, ako se naš Filipovič v več ko dvajsetletnem bivanju na Laškem ni skoraj nič navadil laškega jezika, tako da je znal le naj potrebníše izraze, družega pa nič. Akoravno se Sloveni lahko naučijo tujih jezikov, je bil on izjema v tem, ali to edino zato, ker je šel na Laško le z namenom svojo dušo rešiti in spopolniti, za kar mu je bilo pa govoriti z Bogom, prav malo ali nič z ljudmi.

XII. POGLAVJE.

O poslušnosti čast. Filipoviča.

Kaker sploh v vsaki čednosti je bil naš čast. Simon lep zgled pokorščine do predstojnikov, katerih glas mu je bil glas božji. On se ne samo ni nigdar zoperstavljal njih vkažom, temuč jih je vselej prejemal za prave in v sebi dobre.

Nigdar ni prašal, zakaj je predstojnik vkažal to ali ono, ne preiskaval, je li res on kaj vkažal, ali se izgovarjal, temuč je vse hitro in veselo spolnil.

Ni se oziral na to, ali je zapoved bila zanj težka ali pa prijetna; zmirom jo je spolnjeval dobre volje.

Ker je p. gvardijan želel, da bi ga drugi posnemali, zato mu je večkrat očitno pred njimi vkažaval kaj tacega, kar je bilo čez navadne naravne moči. Kako milo je bilo videti svetega redovnika s polnim prepričanjem veršiti voljo predstojnika, kar je mnogo vplivalo na pravo redovno življenje vsega samostana!

XIII. POGLAVJE.

Čast. Filipovič ni bil navezan na pozemeljske stvari in na svojo rodovino.

Čast. Filipovič je zgodaj spoznal ničnost vsega minljivega na tem svetu, zato se je tudi oklenil Boga, edine naše prave, večno trajajoče dobrote, ter stopil v red manjših bratov, kjer je vboštvo bogastvo, zaničevanje slava, zatajevanje vgodnost. Nena-vezan na nobeno minljivo stvar, je bil srečen in vesel, ako mu je manjkalo kakšenkrate to, brez česar človek navadno ne more biti. Na tak način se je on delal podobnega vbozemu asiškemu očaku, tako popolnemu posnemovavcu križanega Zveličarja.

Njemu ni bilo zadosti navadno vboštvo vsacega frančiškana, katero se razodeva v mali celici, preskerbljeni z navadnimi potrebami; on je šel tako daleč, da ni imel notri drugzega razen majhino mizo, nekoliko pobožnih bukvic, nekoliko papirnatih podobic in slamnico.

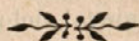
To mu pa ni še bilo zadosti; imel je tudi srce ločeno od vsake osebe, akoravno je ljubil vsacega in vse v Kristusu.

Nigdar ga ni bilo slišati govoriti o svoji žlahti; in ko mu je enkrat pisal nečak iz Bosne, da ga vsi želijo videti, da naj

pride vender enkrat domov, je rekel v slabi italijanščini: „Oh, govoriti o žlahti? Ne odgovorim nič!“ in tako je tudi storil.

On se je popolnoma poslovil od vsega, kar bi ga bilo moglo motiti v sveti samoti.

Sicer pa moramo dobro prevdariti, da ni zmirom proti volji božji občevanje redovnih oseb sè žlahto. V življenju več svetnikov beremo tudi ne redkokrat, da so oni nasprotno našemu Fili-poviču ravnali. Enemu Bog predpiše eno pot do svetosti, drugemu drugo. Navadno je celo jako koristno, ako sin, brat, hči, sestra i. t. d. iz samostana kakšenkrat piše ali tudi obišče svojo žlahto. Veči del to dobro vpliva na nje v vsacem oziru.

O shodu tretjega reda v Rimu

stoje v 7. zvezku letošnjega tečaja našega redovnega časopisa „Acta Ordinis Fratrum Minorum“ nekatere opombe, ki jih hočemo nekoliko okrajšane tukaj navesti.

1. Provincijalji imajo poslati v Rim, berž ko mogoče, število tretjerednikov, ki se hočejo vdeležiti shoda, govore, ki se imajo tam govoriti bodisi pri občnem ali pa pri posameznih narodnih shodih, nasvete, ki žele, da bi se poterdili, število skupščin, ki jih imajo pod svojo oblastjo in število posameznih udov vsaketera skupščine.

2. Italijanske provincije smejo poslati po dva patra prvega reda na shod, pa le, ako vsaki seboj pripelje najmenj 50 tretjerednikov. Unanje provincije smejo poslati le po enega in ta ima seboj pripeljati le (vsaj) 30 tretjerednikov.

3. Spodbujajo naj se zlasti svetovni duhovniki, da pridejo na shod ter pripravijo kake majhine govore o stvareh v načertu imenovanih.

4. Vodniki naj skerbe, da bodo imeli posamezni tretjeredniki v svojem jeziku načert natisnjen. Ko pridejo v Rim, dobe vsaki dvojno znamenje, ki bo stalo oboje skupaj 1 italijansko liro, eno bo natisnjeno, drugo svetinja iz kovine, ki si jo bodo lahko obesili na obleko, da jim bo tako lažje odpert povsod vhod.

5. Naj skerbe, da vsaki posamezni prinese kaj denarja za svetega očeta.

6. Perva seja shoda bo 22. septembra ob štirih popoldne za

vse skupaj, o polu šestih bodo potem seje posameznih narodov. Drugi dan, to je v nedeljo, bodo lahko zjutraj in popoldne pri slovesnostih beatifikacije častiljivega Lestonaka v cerkvi svetega Petra.

7. Dne 24. sept. ob osmih zjutraj bo druga skupna seja in okoli polu enajstih narodne seje. Podpoldne ob štirih tretja skupna seja, okoli šestih narodne seje.

8. Dne 25. sept. ob osmih zjutraj četrta skupna seja, o polu enajstih narodne seje.

9. Popoldne tega dne o polu štirih peta skupna seja. O polu šestih pojdejo lahko obiskat cerkve, da dobe odpustek svetega leta. Po sedmi uri bodo v raznih cerkvah pridige v dotičnih narodnih jezikih.

10. Dne 26. sept. ob osmih zjutraj šesta skupna seja. Ob desetih pojdejo obiskat cerkve manjših bratov, kapucinov, konventualjev in regularnega tretjega reda, da prejmejo blagoslov generalnih ministrov.

11. O polu štirih popoldne sedma skupna seja. Naznanili se bodo nasveti, ki jih ima vesoljni shod sprejeti.

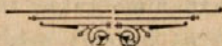
12. Okoli šestih zvečer se bo v cerkvi sv. Petra sklenil vesoljni shod se zahvalno pesmijo Te Deum in slovesnim blagoslovom s presvetim Rešnim Telesom.

O p o m b e. Kar bo v tej razdelitvi časa morebiti treba spremeniti, se bo deležnikom berž naznanilo. Kedaj bodo sprejeti pri svetem očetu, še ne moremo povedati, pa gotovo se bo izvolila taka ura, ki bo koliker mogoče vsem vgajala.

Molitve v zadobljenje odpustka svetega leta se bodo natisnjene izdale in o pravem času vsem razdelile.

Vodniki romarjev naj skerbe, da se ohrani mej njimi duh molitve in pobožnosti.

Mej tem se priporoča vsem tretjerednikom moliti, da se vesoljni shod srečno izide, da se razcvete in razširi mej vsemi narodi duh svetega serafinskega očaka asiškega v zveličanje in svetost dušam, v pomnoženje katoliškega življenja, v razširjenje ljubezni mej vsemi človeškimi stanovi in naposled v večo čast in slavo našega gospoda in zveličarja Jezusa Kristusa.

NA KITAJSKEM

so se stvari, hvala Bogu, jako na bolje obrnile, kaker so naši bravci vže davno od drugod izvedeli. Upamo, da se ni bati več velikih novih nesreč. Pričakujemo pa še natančniša poročila o teh, ki so se zgodile že prej.

7. letošnji zvezek našega služabnega redovnega mesečnika naznanja vmor škofa Antonina Fantosati, apostolskega vikarija v južnem Hunanu in treh tamkajšnih misijonarjev mašnikov našega reda, p. Cezidija iz Fose, p. Štefana iz Santerama in p. Jožefa iz Galijate. Vsi trije so bili še mladi, okoli 30 let, Italijani po rodu.

Monsignor Fantosati je bil rojen meseca septembra 1842 v Trevi v deželi Umbriji na Laškem ter je vstopil ko mladenič v frančiškanski red v Rimu. Ko klerik je študiral v samostanu sv. Petra v Karpinetu, kjer se je jako priljubil grofu Janezu Kerstniku Pečiju, bratu sedanjega sv. očeta Leona XIII., ki je bil duhovni oče samostana in je tudi njemu hotel biti duhovni oče, ko je imel novo mašo v tamkajšni samostanski cerkvi. Leta 1867 je šel mladi p. Antonin ko misijonar na Kitajsko in čez 20 let, namreč 1888, o priliki mašniške petdesetletnice sv. očeta Leona XIII. se je vernil v Rim ter obiskal razen svojega rojstnega kraja tudi svoj ljubi Karpinet, kjer pa svojega dobrotnika grofa Janeza Kerstnika ni več našel živega. Sicer pa je bil zvedel njegovo smert vže na Kitajskem. Vender se je pomudil nekaj dni v Karpinetu, kjer je podaril družini Pečijevi razne reči s Kitajskega, ki jih družina še hrani. Vernivši se na Kitajsko je bil povzdignjen k škofovski časti in ko tak je dal svoje življenje za vero Kristusovo.

Neketere spremembe v naši kranjski redovni provinciji svetega Križa.

Dne 28. velikega serpana tega leta v Ljubljani zbrano svetovavstvo naše redovne provincije je sklenilo razne osebne spremembe, iz mej katerih naznanimo tukaj tiste, ki so važniše tudi za tretjerednike; navesti pa hočemo predstojnike samostanov in predstojnike tretjega reda v vsakem samostanu tudi če ostanejo tisti, ki so bili do zdaj.

V **Ljubljani**: gvardijan p. Placid Fabiani, predstojnik tretjega reda p. Hijacint Šega; župni upravitelj: p. Avrelij Knafelj.

Na **Sveto Goro** v naš stari samostan, ki ga po blizu 115 letih kranjska provincija v novič prevzame, pride ko gvardijan p. Kalist Medič, ko predstojnik tretjega reda p. Salvator Zobec; tudi še štirje drugi patri in sedem bratov laikov. Na Sveti Gori bo tudi novicijat za klerike.

V **Novem mestu**: gvardijan p. Otokar Aleš, predstojnik tretjega reda p. Benigen Snoj.

V **Kamniku**: gvardijan p. Angelj Mlejnik, predstojnik tretjega reda p. Matevž Vidmar.

V **Pazinu**: gvardijan in predstojnik tretjega reda p. Zigmund Zega.

V **Nazaretu**: gvardijan p. Hugolin Sattner, predstojnik tretjega reda p. Robert Dolinar.

V **Brežicah**: gvardijan in predstojnik tretjega reda p. Salezij Vodošek.

V **Gorici**: gvardijan p. Eduard Bavstehar, predstojnik tretjega reda p. Bazilij Dolinar.

V **Mariboru**: gvardijan in župni upravitelj p. Kalist Herić, predstojnik tretjega reda p. Filip Benicij Perc.

Pri **Sv. Trojici**: predstojnik hospica in župni upravitelj p. Nikolaj Meznarič, predstojnik tretjega reda p. Elekt Hamler.

Na **Brezju**: predstojnik hospica in tretjega reda p. Jožef Bizavičar.

Pozneje spremembe (po „Slovenca“): P. Avrelij ostane na Brezju in p. Hugolin župni upravitelj v Ljubljani.

DROBTINICE.

Kar oblubiš, izpolni.

Neki dan je srečal sv. oče Frančišek opata Sv. Justina pri Perudžiji. Opat je stopil s konja, da bi lažje govoril z njim o zveličanju svoje duše. Ko sta končala, se opat priporoči sv. očetu v molitev. „Prav rad“ odgovori sv. Frančišek, in komaj sta se ločila ter šla par korakov, reče tovarišu: „Počakaj nekoliko, počakaj brat, da poklekнем, in izpolnim, kar sem oblubil“.

Človeška modrost naj se podverže volji božji.

Težko je vdušiti človeško modrost, ko se vriva v naše namerе; ona je prav silna, in včasih se prav derzno in zoper našo voljo vriva v naša opravila.

Kaj je treba tedaj storiti, da ostane čist naš namen? Prevdarimo, ali je prav in dobro, kar namerjavamo, in ako je tako, tedaj lahko na to mislimo in se odločimo za izveršitev namerе, ne zato, da vstrežemo svoji modrosti, ampak da spolnimo voljo božjo.

Ti kaniš, n. pr. po svoji razumnosti lotiti se tega ali onega važnega dela. Zdi se, da zahtevajo to okoličnosti in važni vzroki. Reci potem sam pri sebi, ne pred ljudmi, ampak pred Bogom: Glej, o Gospod, lotiti se hočem tega dela, na tvojo čast. Zdi se mi, da modrost tako zahteva, ali jaz vender ne bi storil tega, ako bi vedel, da ni to tebi drago; ne glede na človeško modrost, premenil bi svojo misel in podvergel bi se tvoji volji, če bi se mi tudi serce vpiralo.

Sveti Pavel je čutil v sebi dvojno voljo ali nagnjenje: voljo starega človeka, kateri se ravna po človeški previdnosti, katera hoče največ veljati in izpeljati; — in voljo novega človeka, kateri se ravna po duhu in volji božji (Rim. 7). Ali nadvladal je poslednji v apostolju, in živel je po njegovi volji. Zato je tožil od ene strani: „Jaz nesrečni človek, kedo me bo rešil od telesa te smerti“ t. j. od nagona k prepovedanemu? (Rim. 7, 24). Od druge strani pa je vzdihnil: „Živim, toda ne jaz, ampak živi v meni Kristus“. (Gal. 2, 20).

Pred vsakim dejanjem moramo izraziti vdanost v voljo božjo. „Ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi“. (Luk. 22, 42). Naj reče človeška modrost, kar hoče; to ni več njeno delo; ne zgodi se to zavoljo nje, čeravno je morebiti to sprožila, ampak zgodi se zato, ker si spoznal, da je tako všeč Bogu. Tako se po vplivu volje božje dobro vravna človeška volja, in na neki način delamo tako po božje.

Bodi krotak.

„Ne zabi, da moraš biti z malim zadovoljen in da treba dosti prenašati, ako hočeš biti zadovoljen tudi z najboljšimi ljudmi. Samo tako je mogoče živeti v složnosti.“ (Fenelon).

Mogočnost Matere božje.

„Kaker veliki ogenj razžene muhe, tako razperši jako plamteča ljubezen Matere božje hude duhove, da si ne upajo niti od daleč bližati se ne nji, ne njenim služabnikom“. (Sv. Bernardin Sijenski, serm. 51. a 3 c. 2)

Vojskujmo se pogumno !

Bódimo prepričani po besedah sv. Frančiška Saleškega, da se bo vsaka zmaga nad sovražnikom našega zvaličanju ko nov biser svetila v kroni veličastva, katero nam Bog v nebesih pripravlja.

„Radost 13. stoletja“.

Nebeška ljubeznjivost sv. očeta Frančiška je bila tako velika, da ga moremo v resnici imenovati tolažba in radost 13. stoletja. Častilo in ljubilo ga je vse, gospoda in ljudstvo. Keder se je kam prikazal, je bilo tam vse veselo ; zvonilo se je slovesno njemu v čast ; duhovščina mu je v procesijah hodila naproti, pojoč vesele pesni ; komaj so ga ljudje od daleč zagledali, že so od veselja poskakovali in vriskali ; ko se je približal, je vse okolu njega vrelo, in srečen je bil, gdor se ga je mogel dotekniti, srečen, gdor je mogel slišati njegov glas, gledati njegove žive oči, poljubiti njegovo vbogo obleko. (Tom. da Celano I. p. 52). P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Katarina (Magdalena) Stergar iz Banjšic, Marija (Klara) Križnič iz Avč, Marija (Elizabeta) Mrak iz Avč, Marija (Elizabeta) Kuštrin, Ana (Elizabeta) Kragelj iz Srednje, Ana (Marija) Kramar iz Sexten (Tiroljsko), Terezija (Marija) Rojec iz Žalošč, Ana (Marija) Krajnik od Sv. Lucije, Katarina (Marija Frančiška) Deželja iz Otaleža ; gorjanske: Apolonija (Barba) Srna, Helena (Frančiška) Kozelj.

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev: neka nevarno bolna gospa za zdravje ; K. L. za pomoč v veliki stiski uboštva ; neki duhovnik goriške nadškofije, ki že sedmo leto boleha, za pomoč od zgoraj, priporoča tudi svoje ovčice in vse drage in ljube žive in mertve ; neki duhovnik teržaške škofije za pomoč v dušnih

težavah, za dar pobožnosti, razsvetljenja in poterpežljivosti v zopernostih; M. P. za milost pravega spoznanja, obžalovanja in odpusčenja svojih grehov, za duh prave spokornosti in goreče molitve ter za srečno zadnjo uro; neka tretjerednica za zdravje; J. M. B. priporoča svoje stariše in sestre in posebno neko svojo dobrotnico; neka tretjerednica priporoča svojo bolno sestro, druga svojega rajnega brata, več družih razne dobre namene; neka oseba sebe in svojega brata za zdravje in srečno zadnjo uro, tudi za pomoč božjo v neki sitni zadevi; neka jako bolna tretjerednica iz Dekanov za ozdravljenje.

Zahvala za vslišano molitev.

Iz K o p r a, 25. VIII. 1900 :

Vže je preteklo več mesecev, kar sem prejel na priprošnjo Matere Božje in svetega Antona veliko o č i t n o milost, rešen sem bil za me neznosljive nadloge. Naj bo zdaj za to tudi očitno izrečena hvala Bogu, katerega pomoč je najbližja, ko je stiska največa. Naj bo vedno češčena Marija, mati milosti, in čudodelni sv. Anton Padovanski.

P. H. R.

Iz t e r ž a š k e š k o f i j e :

Sestra, ki mi opravlja vsa hišna dela in še drugo že skoraj 30 let brez pomočnice, mi je zbolela meseca aprilja. Za njeno ozdravljenje sem obljubil moliti devet dni rožni venec v čast Matere Božje in sv. Frančiška Serafinskega ter razglasiti zahvalo v Cvetju, ako ji ljubi Bog podeli tolikanj potrebno zdravje. In neskončno vsmiljeni Bog se je ozerl na prošnjo nevrednega, sestri se je zdravje povernilo. Bodi za to tisočkrat zahvaljen in počeščen trojedini Bog! Ponižna hvala in slava Materi Božji, sv. Frančišku in sv. Antonu Padovanskemu!

Duhovnik.

Nadalje naznanjajo svojo zahvalo: s. A. F. za prejeto milost; M. R. za vslišane prošnje; J. B. za pomoč v neki posebni zadevi; M. P. za ozdravljenje; J. M. za ozdravljenje živinčeta; C. N. H. za srečen porod; neka tretjerednica za več milosti; Jožef in Marija Holeček v Ljubljani za podeljeno zdravje; A. M. za ozdravljenje; H. S. v Celju za vslišano prošnjo; T. S. tudi tako; J. M. B. za ozdravljenje svoje matere.

prav ne moremo pripustiti, torej tudi v podomačenih tujkah ne. Ako podomačino „angelus“, dobimo ali „angelj“, „angelja“, ali „angel“ (izreci „angew“), „angela“. Ako podomačimo „psalmus“, dobimo ali „psaljem, psaljma“ (prim. poljsko „psalm“ t. j. „psaljm“), ali „psalem, psalma“ (izreci „psawem, psawna“, prim. r. псаломъ, псалма t. j. psalom, psalma in fr. psaume). Dasiravno pa piše Miklošič že o stari slovenščini: „Das l entlehnter wörter ist in vielen fällen ein l“, moramo vendar priznati, da je bil navadніше l. Na Goriškem govore sploh: „owtár; kanáw, kanála; fosáw, fosála“ (Canalgrube); pa tudi: „kapitáw, kapitála; kardínáw, kardinála“. Poslednje besede sem slišal ni še davno od starega goriškega meščana, po rodu Slovenca iz gor. Govoril je nekoliko italijanski, nekoliko slovenski in izgovoril tu in tam besedo „kardinal“, v italijanščini seveda s „čistim“ l, v slovenščini pa, kar nikakor nisem pričakoval — saj je bila to nekedaj v slovenskem govorjenju pač redka beseda — pošteno po domače „k a r d i n á w“. — V novejših izposojenkah pa tudi Rusi in Poljaki tuji l rajši ko z ľ (l) zamenjujejo z ľ (l = lj): алфавитъ, галстукъ, каналъ (t. j. alfavit, hálstuk, kanál), па: альба, Бальтеръ, дуэль (t. j. aljfa, Váljter, duélj). Prim. Filologičeskija Razyskanija J. Grota. Tom vtoroj, str. 346. Zato smemo pač tudi mi v novejših izposojenkah pisati lj: „psaljem, provincijalij, generalj, generaljni, normaljni, verbaljni“ itd. Pisati „psalm, provincial, normalni“ in govoriti „čisti“ l, to je po mojem prepričanju v naši slovenščini tujsčina, barbarizem. —

„Oho! Zakaj pa neki? Slovenščina ima zdaj vendar ne le ľ (=w) in l, temuč tudi pravi čisti srednji l, kaker drugi jeziki, in to ne le pred vsemi samoglasniki, temuč tudi na koncu in pred soglasniki. Jaz mislim torej, če je tudi meni dovoljeno m i s l i t i, da je v moderni knjižni slovenščini pisava „psalm, provincial, normalni“ in izreka takih besed s čistim l popolnoma opravičena.“

O, le misli, moj Ambattha, pa tudi meni povej, ko se kaj pravdanskega domisliš. Najprej pa mi povej to: Knjižna slovenščina, ali naj ima, kaker lep umotvor, ki ga more človek vesel biti, tudi nekak značaj edinstvenosti, ali pa ne?

„To se ve da! Lepa naj bo knjižna slovenščina, da je bomo mogli vsi veseli biti. Edinstvenost pa ne vem, kakšno misliš, da naj bi morala imeti.“

Nekako edinstvenost v glasovnem sestavu pač. Meni se namreč tako zdi: Ako pišemo „ribica, rožica, vidita, vidimo, vidijo“, moramo pisati tudi „kravica, palica, vodita, vodimo, vodijo“, ne pa „kravca, palca, vodta, vodmo, vodjo“. Ako bi pisali „kravca“ poleg „ribica“, „vodmo“ poleg „vidimo“, ali ne bi mešali starih oblik z mladimi? in ne bi to bilo, kaker ke bi človek imel en rokav in eno hlačnico po najnovejši modi, drugi rokav in hlačnico pa po šegi preteklega stoletja in vso oguljeno in raztergano? Naša velika jezikoslovca Kopitar in Miklošič in ž njima drugi jezikoslovci in pisatelji so izvolili oblike in glasove perve dobe našega slovstva v podlago naši knjižni slovenščini, ker so še bliže stari slovenščini in drugim slovenskim jezikom. Koliker se torej natančneje držimo izreke tistega časa, opustivši le dialektične posebnosti dolenjščine, toliko dosledniša in boljša bo naša pisava.

Zaznamenjavati pa moremo seveda izreko tistega časa z današnjo koliker toliko popolnišo grafiko. V tistem času pa je bila grafika, tudi še pri Bohoriču in Daljmatinu, nepopolna zlasti glede topljenih soglasnikov *nj* in *lj*. Mi moramo torej *lj* pisati povsod, kjer moremo vedeti, da se je tedaj izgovarjal *l'* in kjer moramo misliti, da bi se bil mogel, ako bi bila tista beseda tedaj v navadi, torej tudi v izposojenih besedah. Saj so se te ravno s tem podomačile, da so sprejele namestu tujega *l* ali *l'* ali *l'*. Mi jih moramo torej zdaj tako pisati, kakor bi jih bili pisali z našo sedanjo navadno grafiko pisavci 16. stoletja, dasi je naša sedanja izreka od tadanje nekoliko različna, ker govorimo namestu *l* pred samoglasniki srednji *l*, pred soglasniki in na koncu pa *w*. Ker je pa za zdaj izreko „kapitaw“, „kardinaw“ težko sploh vpeljavati, ne ostane drugzega kakor da se odločimo za pisavo „kapitalj“, „kardinalj“. Saj so tudi v ruščini „Нѣкоторыя слова употребительны въ двойной формѣ, напр. Белгія и Бельгія; второе удобнѣе для произношенія и потому предпочтительно“. Grot, l. c. — Ali ti je jasno vse to, moj Ambattha?

„Jasno? O ne, Buddha ljubi, ni mi jasno, ne! Zakaj se ne bi bilo govorilo tudi že v 16. stoletju „kapital“ s čistim *l*? Slovenščina je imela vže tedaj čisti *l* pred vsemi samoglasniki in na koncu v gen. plur., terdi *l* le, kjer se govori zanj zdaj *w*“.

Tako? Pa, ali je bilo to povsod, tudi na Gorenjskem in Koroškem, tako, kakor si zdaj rekel? — „Tam, mislim, da ni bilo, ker se še zdaj pravi „piwa kobiwa“. — Ali se je tam že v 16. stoletju tako reklo? — „Menda ne še“. — Kako torej? — „Skoraj da „pila kobilā“, kakor se neki še zdaj govori nekod v tistih krajih“. — Ali pa ni moglo to tudi zunaj Gorenjskega in Koroškega v 16. stol. prav tako biti? — „Moglo že, ali Bohorič pravi: *L crasse efferenda praesertim in fine*“. — Ali so s tem izključeni drugi primeri? — „To seveda ne.“ — Nekedaj se je izgovarjalo gotovo čisto enako „pila, pil“ na Dolenjskem kakor na Gorenjskem; zdaj se na Gorenjskem in Koroškem „piwa, piw“, na Dolenjskem in drugod navadno „pila, piw“, nekod pa (n. pr. okoli Tersta): „pila, piw“, blizu, kakor govori tudi mnogo milijonov Malorusov. Da bi se izgovarjalo kje „pila, pil“ pa meni ni znano. Ali nimamo skleniti iz tega, da se je na Dolenjskem in drugod najprej končni *l* spremenil v *w* in še le pozneje predsamo­glasniški v *l*? — „To skoraj da moramo“. — Končni *l* pa se je še le proti koncu 17. stol. nekako sploh spremenil v *w*; predsamo­glasniški se je torej še le pozneje na Dol. in drugod v „čisti“ *l*, prav verjetno da po vplivu srednjega *l*, ki je bil ohranjen pred *e* in *i*, kakor je lepo razložil dr. Štrekelj ni davno. Ali ni torej dognano, da v 16. stol. pred *a*, *o*, *u* še niso pri nas nikjer govorili „čistega“ *l*? — „Skoraj da je tako“. — Po domače torej ni bilo mogoče govoriti „kapital, kapitāla“ s srednjim *l*, temuč le ali „kapitał, kapitāla“, ali pa „kapital', kapitāl'a“. Poslednje je za zdaj „predpočtiteljno“ in zato pišem jaz „kapitalj, kapitālja“, in seveda tudi „normaljni“ in „verbaljni“, kar se po naključju popolnoma vjema z ruskim нормальный. In ruščina ali nam ni nekak višji cilj, ki se mu želimo bližati?

(Dalje prih.)